

Column uitgesproken op 5 maart 2012 als aanzet voor een lagerhuisdebat bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken door mw. mr. drs. N.F. van den Hoff – www.lxpressie.nl

Ambtenaren begrenzen zichzelf meer dan de overheid wettelijk gezien zou mogen. Ongrijpbare en grenzeloze online sociale netwerken worden niet door iedereen gebruikt, of het gebruik is alleen zakelijk. De activiteiten binnen het netwerk beperken zich vaak tot weinig zeggende berichten.

De grenzen, die de ambtenaar denkt te kennen, worden sterk beïnvloed door de cultuur in Nederland. Steek je hoofd niet boven het maaiveld uit! Binnen BZ loopt iedereen nog iets meer gebukt, omdat diplomatie een waas van geheimzinnigheid met zich meedraagt. Waarom niet trots het hoofd omhoog?!

Jullie werken bij een groot internationaal bedrijf, dat regelmatig 24 uur per dag doorgaat. Juist hier, verwacht ik, dat de voordelen van online sociale netwerken herkend worden. Als je regelmatig verplicht wordt om te verhuizen, is dit de gelegenheid om contact te houden met familie, vrienden en Nederland. Toch veel makkelijker die luchtpost?

Waardoor komt jouw terughoudendheid in het gebruik van online sociale netwerken? Vind je het gebruik van netwerken dom? Wil je jouw privacy beschermen? Mis je de veiligheid en bekendheid met het offline netwerk? Of denk je, dat met je aanstelling, je hele leven in het teken en ten dienste van de overheid staat? Ik hoop toch van niet!

Jij bent en blijft jij!

Burger, en, toevallig door je beroepskeuze, ook ambtenaar. De wetgever heeft dat dilemma gezien. Daarom is geregeld, dat je burgerrechten beschermd zijn. Nog beter zelfs, dan voor een werknemer.

Waar die grenzen liggen waar ik de hele tijd over spreek?

In nationale en internationale wet- en regelgeving!

Vergeet niet, dat een belangrijke aanvulling hierop de jurisprudentie is! In de jurisprudentie lees je, hoe de rechter de wet- en regelgeving toepast.

De heer Niessen, een voormalig top-ambtenaar van Binnenlandse Zaken en professor, heeft zich eens afgevraagd, waarom de overheid loyaliteit in de taakuitoefening mag vragen aan het personeel. Hij zegt, dat het NIET is, omdat het personeel "vrijwillig" in dienst is getreden. Vrijwillig vindt hij een verkeerde term, want, er moet nu eenmaal brood op de plank komen. Door de aanstelling geeft degene die bij de overheid in dienst treedt, niet al zijn grondrechten prijs.

Het zijn van een goed werknemer geldt voor alle werknemers in Nederland. Niessen vindt, dat het overheidspersoneel het algemeen belang dient, en dat daarom loyaliteit gevraagd kan worden. Deze loyaliteit is WEL wederkerig, dus ook van de overheid naar het personeel.

Een andere autoriteit is van mening dat loyaliteit een kwestie van persoonlijke instelling of gevoel is, ten opzichte van de functie en het dienstverband. Pas als de gevoelens een slechte taakuitoefening tot gevolg hebben, heeft de overheid recht van spreken. Loyaliteit kan volgens hem daarom niet dienen als grondslag voor de beperking van grondrechten.

De rechter houdt zich verre van het begrip loyaliteit. Het is een begrip, dat niet objectiveerbaar is. Daarom kijkt hij naar de functioneringsnorm. Aan de hand van de vraag: "Is het functioneren van de dienst of betrokkenen geschaad?" spreekt hij recht.

Als je goed op de hoogte bent van wet- en regelgeving op het gebied van vrijheid van meningsuiting, zie je dat er meer mag dan je nu denkt. Wet- en regelgeving bieden jou juist ruimte om je mening te koesteren.

Houd rekening met de gewoonten, jouw mandaat en jouw functie!

Hoe oneerlijk het ook lijkt, er is een verschil tussen medewerkers. Dezelfde boodschap geuit door een archiefmedewerker, beleidsambtenaar, directeur of SG heeft nu eenmaal andere gevolgen.

Offline ging het ook niet altijd goed.

Ambtenaar en dienst maakten allebei fouten. De dienst door het opleggen van onbeperkte spreekverboden. En de ambtenaar door het functioneren van de dienst te verstoren.

Kijk naar de bestaande rolmodellen!

Zij weten het beleid te verrijken en te innoveren door deze netwerken slim in te zetten. Ook lukt het hen om het draagvlak te vergroten, doordat belanghebbenden zich meer gehoord voelen.

Bij vernieuwing hoort verandering. Bij verandering hoort, dat niet alles volgens planning gaat.

Ambtenaar en dienst moeten zich dat terdege realiseren. Als jij een openere en modernere cultuur wilt zul je daaraan zelf moeten bijdragen, door de grenzen op te zoeken. Zonder jou kan het niet!

Trek de stoute schoenen aan en neem actie! Iedereen hier, heeft minstens 1 profiel aangemaakt. Al is het alleen, om discussies of anderen te volgen. Stop met dat voyeurisme, en ga de dialoog aan!

Want:

Zolang de dienst, en de ambtenaar ongestoord blijven functioneren, kan een ambtenaar uiten wat hij wil!

